

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ 2021-2027

1^η Έκδοση

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	3
1. Πλαίσιο Σχεδίου Αξιολόγησης	3
1.1 Νομική βάση	3
1.2 Κύριοι Στόχοι του Σχεδίου Αξιολόγησης	4
1.3 Κάλυψη Σχεδίου.....	5
1.4 Αξιολογήσεις/ Μελέτες.....	5
2. Αρμοδιότητες και Συντονισμός Αρμόδιων Αρχών	6
2.1 Διαχειριστική Αρχή	6
2.2 Επιτροπή Παρακολούθησης	7
2.3 Αξιολογητές.....	8
2.4 Δικαιούχοι/εταίροι.....	8
2.5 Ευρωπαϊκή Επιτροπή	9
3. Η Λειτουργία και Εφαρμογή του Σχεδίου Αξιολόγησης	9
3.1 Όροι Εντολής.....	9
3.2 Διασφάλιση ποιότητας αξιολόγησης.....	11
3.3 Ενημέρωση για τα Αποτελέσματα Αξιολόγησης	11
4 Προγραμματισμένες Αξιολογήσεις	13
4.1 Περιγραφή Βασικών Στοιχείων	13
4.2 Ενδεικτικός Συνοπτικός Πίνακας Αξιολογήσεων.....	15

Εισαγωγή

Το παρόν αποτελεί το Σχέδιο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων 2021-2027, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΕΕ) 2021/1060 και, συγκεκριμένα, του άρθρου 44, καθώς και των Κανονισμών που διέπουν κάθε Ταμείο ξεχωριστά¹. Στο παρόν έγγραφο παρουσιάζονται οι στόχοι και το πλαίσιο του Σχεδίου Αξιολόγησης, εφεξής το «Σχέδιο», καθώς και τα βασικά χαρακτηριστικά των προγραμματισμένων αξιολογήσεων.

1. Πλαίσιο Σχεδίου Αξιολόγησης

1.1 Νομική βάση

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του ΚΚΔ, *Αξιολογήσεις από το κράτος μέλος*, το κράτος μέλος ή η Διαχειριστική Αρχή καταρτίζει σχέδιο αξιολόγησης το οποίο μπορεί να καλύπτει περισσότερα του ενός προγράμματα.

Για το **TAME**, το **TEA** και το **ΜΔΣΘ**, το εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνει ενδιάμεση αξιολόγηση, η οποία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως τις 31 Μαρτίου 2024.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της παρ. 1 του άρθρου, το κράτος μέλος ή η Διαχειριστική Αρχή διενεργεί αξιολογήσεις των προγραμμάτων σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- αποτελεσματικότητα,
- αποδοτικότητα,
- συνάφεια,
- συνοχή και
- ενωσιακή προστιθέμενη αξία,

με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι αξιολογήσεις μπορούν επίσης να καλύπτουν και άλλα σχετικά κριτήρια —όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή.

Πέραν των πιο πάνω πέντε υποχρεωτικών κριτηρίων οι ειδικοί για κάθε Ταμείο κανονισμοί² ορίζουν ειδικά σημεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο κατά την ενδιάμεση όσο και για την εκ των υστέρων αξιολόγηση:

---

¹ Άρθρο 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147, Άρθρο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 και Άρθρο 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1149

² Άρθρο 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147, Άρθρο 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 και Άρθρο 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1149

α) την πρόοδο προς την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων του Πλαισίου Επίδοσης που έχουν τεθεί, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ήδη διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες, ιδίως τις ετήσιες εκθέσεις επιδόσεων και τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του κάθε Προγράμματος·

β) την αποδοτικότητα των μέτρων του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζονται για την υλοποίηση των Προγραμμάτων·

γ) τη συνεχιζόμενη συνάφεια και καταλληλότητα των μέτρων υλοποίησης των Προγραμμάτων·

δ) τον συντονισμό, τη συνοχή και την συμπληρωματικότητα μεταξύ των δράσεων που στηρίζονται από τα Ταμεία και της στήριξης που παρέχεται από άλλα ταμεία της Ένωσης.

ε) την ενωσιακή προστιθέμενη αξία των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των Ταμείων·

στ) την αξιολόγηση των δράσεων που έχουν διεξαχθεί με τρίτες χώρες, σε αυτές ή σε σχέση με αυτές.

1.2 Κύριοι Στόχοι του Σχεδίου Αξιολόγησης

Το Σχέδιο Αξιολόγησης συνοδεύει την υλοποίηση των Προγραμμάτων των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων 2021-2027 και αποτελεί ένα βασικό στρατηγικό έγγραφο, εφόσον μπορεί να καθορίζει την στρατηγική για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων, περιλαμβάνοντας πληροφορίες για τις προγραμματισμένες αξιολογήσεις, τον χρόνο και το είδος της αξιολόγησης, την μεθοδολογική προσέγγιση, τις ανάγκες και τη διαθεσιμότητα δεδομένων, τους απαιτούμενους πόρους, καθώς και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και αξιοποίηση των αξιολογήσεων και των αποτελεσμάτων τους. Ταυτόχρονα, αποτελεί σημαντικό έγγραφο για τα Προγράμματα, καθώς διασφαλίζει την ομαλή υλοποίηση του αξιολογικού έργου που απαιτείται στο πλαίσιο εφαρμογής του κάθε Προγράμματος, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη διάχυση των αποτελεσμάτων του προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων.

Το Σχέδιο πρέπει να στηρίζεται πάνω σε:

- Εμπειριστατωμένη και ενδεδειγμένη ανασκόπηση της λογικής παρέμβασης των Προγραμμάτων βασισμένη στα διαθέσιμα στοιχεία ούτως ώστε να μπορεί να εντοπίζει τα σημεία που υπάρχουν ελλείψεις ή κενά,
- Έγκαιρα διαθέσιμα στοιχεία μέσω των διαφόρων διαδικασιών συλλογής δεδομένων (π.χ. ετήσιες εκθέσεις επίδοσης, αναφορές προς Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκθέσεις έργων από Δικαιούχους, αιτήματα πληρωμών Δικαιούχων και Διαχειριστικής Αρχής, αναφορές για δείκτες έργων, Πλαίσιο Επίδοσης, αναθεωρήσεις Προγραμμάτων και

έργων) ούτως ώστε να μπορούν να αναπτύσσονται επαρκώς οι διάφορες αξιολογικές μέθοδοι που θα χρησιμοποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες κάθε φορά,

- Ικανοποιητικές τεχνικές και μεθόδους, ανάλογα με τα κριτήρια αξιολόγησης που πρέπει να καλύπτονται κάθε φορά από το εκάστοτε πλαίσιο αξιολόγησης (π.χ. την ενδιάμεση ή την εκ των υστέρων αξιολόγηση),
- Ικανοποιητικούς πόρους και τεχνογνωσία ούτως ώστε να μπορεί να διασφαλίζεται η ποιότητα και να επιτυγχάνεται ο σκοπός της κάθε αξιολόγησης για την ομαλή και απρόσκοπτη επιτυχή υλοποίηση των Προγραμμάτων,
- Ικανοποιητική και άμεση συνεργασία μεταξύ των διαφόρων εταίρων των Προγραμμάτων για την διασφάλιση της όσο το δυνατόν μεγαλύτερης κάλυψης όλων των πτυχών της αξιολόγησης.

Ως εκ τούτου βασικοί στόχοι του Σχεδίου είναι:

1. Η δημιουργία ενός συνεκτικού αλλά ταυτόχρονα δυναμικού πλαισίου αξιολόγησης των Προγραμμάτων των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων 2021-2027, όπου θα μπορούν να αποτυπώνονται κατ' αρχήν οι βασικές αξιολογήσεις, όπως αυτές ορίζονται ως απαραίτητες από το νομικό πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου, και οποιαδήποτε άλλη ανάγκη σε αξιολόγηση αναδειχθεί κατά την διάρκεια υλοποίησης τους,
2. Ο καλύτερος προγραμματισμός και διασφάλιση των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση των επιμέρους στοιχείων του Σχεδίου, εντός των χρονοδιαγραμμάτων που είτε πρέπει είτε είναι καλό να ακολουθηθούν, ούτως ώστε να μπορούν τα αποτελέσματα της κάθε αξιολόγησης να λειτουργήσουν ευεργετικά είτε προς το κάθε Πρόγραμμα είτε προς την ευρύτερη κρατική πολιτική ή πολιτική της Ένωσης,
3. Η διασφάλιση βελτιωμένης διάχυσης των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων σε όλους τους αρμόδιους φορείς για την πιο ενημερωμένη λήψη αποφάσεων,
4. Η καλύτερη παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων, συμπεριλαμβανομένων των εισηγήσεων που μπορεί να προκύπτουν κάθε φορά.

1.3 Κάλυψη Σχεδίου

Το Σχέδιο καλύπτει τα τρία Προγράμματα των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, ήτοι, το Πρόγραμμα του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, του Μέσου για τη Διαχείριση των Συνόρων και Θεωρήσεων και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, για ολόκληρη την επιλέξιμη περίοδο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, με τελικό ορίζοντα την 30^η Ιουνίου 2029.

1.4 Αξιολογήσεις/ Μελέτες

Όσον αφορά αξιολογήσεις και μελέτες, καλύπτονται τουλάχιστον τα εξής:

1. Ενδιάμεση Αξιολόγηση -προθεσμία υποβολής 31.3.2024
2. Εκ των υστέρων Αξιολόγηση -προθεσμία υποβολής

3. Έργο TSI Capacity building of the European Funds Unit (EFU) of the Ministry of Interior for the management of Home Affairs European Funds καθώς ένα από τα βασικά παραδοτέα του είναι η αξιολόγηση των υφιστάμενων διαδικασιών που περιλαμβάνονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων καθώς και η εκπόνηση ειδικού Σχεδίου Δράσης για βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας στην αξιοποίηση των ενωσιακών κονδυλίων των Προγραμμάτων, τόσο από πλευράς Διαχειριστικής Αρχής αλλά και από πλευράς Δικαιούχων και άλλων εταίρων. Επομένως θεωρείται βασικό έργο στην όλη διαδικασία αξιολόγησης των Προγραμμάτων και του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου της προγραμματικής 2021-2027, και αναμένεται να συμβάλει εποικοδομητικά στην όλη προσπάθεια εντοπισμού δυνατών και αδύνατων σημείων με στόχο τη βελτίωσή τους.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αξιολογήσεις για τα εξής:

- Αξιολόγηση εφαρμογής των δράσεων επικοινωνίας
- Αξιολόγηση ανά θεματική: π.χ. εφαρμογή έργων του ειδικού στόχου 2-Δράσεις Ένταξης του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

2. Αρμοδιότητες και Συντονισμός Αρμόδιων Αρχών

2.1 Διαχειριστική Αρχή

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του ΚΚΔ (ΕΕ) 2021/1060, ευθύνη της διενέργειας των αξιολογήσεων των Προγραμμάτων έχει η Μονάδα Ευρωπαϊκών Ταμείων του Υπουργείου Εσωτερικών, ως η Διαχειριστική Αρχή των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, ως έχει οριστεί στις 13.09.2023 από το Υπουργικό Συμβούλιο με αρ. απόφ. 95.251. Σε αυτή τη βάση, η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για τα ακόλουθα:

1. Σύνταξη και υποβολή του Σχεδίου Αξιολόγησης για τα Προγράμματα των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων της προγραμματικής περιόδου 2021-2027, πρώτα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σχόλια και, στη συνέχεια, στην Επιτροπή Παρακολούθησης για κάθε ένα από τα Ταμεία με σκοπό την έγκριση του Σχεδίου, το αργότερο ένα χρόνο μετά την επίσημη υιοθέτηση των Προγραμμάτων.
2. Κοινοποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής.
3. Εφαρμογή των προβλεπόμενων στο Σχέδιο αξιολογήσεων.
4. Επαναξιολόγηση του Σχεδίου Αξιολόγησης, τουλάχιστον μία φορά, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της ενδιάμεσης αξιολόγησης που θα υποβληθεί 31.3.2024.
5. Υποβολή αναθεωρημένου Σχεδίου Αξιολόγησης για έγκριση προς Επιτροπή Παρακολούθησης.

6. Ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης τουλάχιστον μια φορά κάθε έτος ή όποτε υπάρχει σχετική εξέλιξη για την πρόοδο του Σχεδίου Αξιολόγησης και των αποτελεσμάτων των οποιονδήποτε αξιολογήσεων.
7. Διάχυση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων στους εμπλεκόμενους/επηρεαζόμενους φορείς και στο ευρύ κοινό.
8. Διασφάλιση ότι το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και τα μέσα που αυτό περιλαμβάνει συλλέγουν τα αναγκαία πρωτογενή δεδομένα που θα επιτρέπουν την απρόσκοπτη αξιολόγηση των έργων και αντίστοιχα των Προγραμμάτων.
9. Διασφάλιση ότι λαμβάνονται μέσω των Δικαιούχων της επιδότησης, όλες οι αναγκαίες πληροφορίες για τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων, συμπεριλαμβανομένων της ενημέρωσης της προόδου υλοποίησης των κοινών δεικτών εκρών και αποτελέσματος ανά έργο, αλλά και για οποιονδήποτε άλλων δεικτών έχουν τεθεί ανά έργο προς αξιολόγηση της υλοποίησης του εκάστοτε έργου.
10. Αναθεώρηση του Πλαισίου Εφαρμογής ώστε να αντανακλάται ορθά η οποιαδήποτε τροποποίηση των Προγραμμάτων κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους.
11. Έγκαιρη και έγκυρη συμπλήρωση της Ετήσιας Έκθεσης Επιδόσεων ανά Πρόγραμμα 15 Φεβρουαρίου κάθε έτος.
12. Προετοιμασία, δημοσίευση και εφαρμογή διαδικασίας Διαγωνισμού δημοσίων συμβάσεων για εξασφάλιση υπηρεσιών εξωτερικών αξιολογητών, συμπεριλαμβανομένων της ετοιμασίας των προδιαγραφών και όρων, της αξιολόγησης των υποβληθεισών προτάσεων και κατακύρωσης του Διαγωνισμού σε χρόνο που επιτρέπει να εφαρμόζονται επιτυχώς τα προβλεπόμενα στο Σχέδιο Αξιολόγησης.
13. Αποτελεσματικός συντονισμός μεταξύ αρμόδιων φορέων, Δικαιούχων έργων, εξωτερικών αξιολογητών με στόχο την ομαλή διεξαγωγή της εκάστοτε αξιολογικής ενέργειας/δραστηριότητας.
14. Συμμετοχή σε οποιαδήποτε δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετίζεται με τις διαδικασίες αξιολόγησης των Προγραμμάτων και των Ταμείων, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής εμπειριών και καλών πρακτικών.

2.2 Επιτροπή Παρακολούθησης

Η Επιτροπή Παρακολούθησης των Προγραμμάτων ΤΕΥ συστάθηκε με την έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών στις 07/10/2022 και έχει την ευθύνη της παρακολούθησης της υλοποίησης του Προγράμματος, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 38 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΕΕ) 2021/1060. Στην Επιτροπή συμμετέχουν:

- Εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων και Δημόσιων Αρχών
- Εκπρόσωποι των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Εκπρόσωποι των Οικονομικών και Κοινωνικών Εταίρων
- Εκπρόσωποι της Κοινωνίας των Πολιτών
- Εκπρόσωποι Ερευνητικών Οργανισμών και Πανεπιστημίων.
- Σύμβουλοι / Παρατηρητές χωρίς δικαίωμα ψήφου

- Εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με εποπτική και συμβουλευτική ιδιότητα.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με πλειοψηφία, είτε κατά τις συνεδρίες της Επιτροπής, είτε ακολουθώντας τη γραπτή διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Τα καθήκοντα της Επιτροπής Παρακολούθησης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 40 του ΚΚΔ, που σχετίζονται με τις διαδικασίες αξιολόγησης, είναι τα εξής:

1. Εγκρίνει το Σχέδιο Αξιολόγησης, μετά από εισήγηση της Διαχειριστικής Αρχής, το αργότερο ένα έτος μετά την έγκριση του Προγράμματος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 44, ΚΚΔ) ενώ, στη συνέχεια, εγκρίνει οποιαδήποτε περαιτέρω τροποποίησή του.
2. Εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διεξαγωγή αξιολογήσεων και τυχόν συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα των αξιολογήσεων.
3. Δύναται να σχολιάσει οποιαδήποτε αποτελέσματα αξιολογήσεων τεθούν ενώπιόν της.
4. Δύναται να εγκρίνει περαιτέρω αναθεωρήσεις του Σχεδίου Αξιολόγησης, για την κάλυψη ενδεχόμενων αναγκών που θα παρουσιαστούν στη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, λόγω της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος ή άλλων παραγόντων.

2.3 Αξιολογητές

Οι αξιολογητές είναι αυτοί οι οποίοι υλοποιούν τις μελέτες αξιολογήσεις, μετά από διαγωνιστικές διαδικασίες που πραγματοποιούνται από τη Διαχειριστική Αρχή, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Είναι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες που είναι λειτουργικά ανεξάρτητοι από τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση των Προγραμμάτων και υλοποιούν τις σχετικές μελέτες με βάση τις προδιαγραφές και τις διαδικασίες που θέτει η Διαχειριστική Αρχή, όπως αναλυτικότερα προσδιορίζεται στην επόμενη ενότητα του παρόντος Σχεδίου Αξιολόγησης.

Τα καθήκοντά τους είναι τα εξής:

1. Υλοποίηση αξιολογήσεων (ενδιάμεση, εκ των υστέρων, μελέτες κ.ά.) σύμφωνα με τους όρους και προδιαγραφές που έχουν τεθεί από τη διαγωνιστική διαδικασία που ακολουθείται κάθε φορά
2. Επαναξιολογούν/αναδιαμορφώνουν το Σχέδιο Αξιολόγησης, κατ' αρχήν, μετά από την ενδιάμεση αξιολόγηση και όπου αλλού ορίζεται και απαιτείται ως παραδοτέο της σύμβασης με τη Διαχειριστική Αρχή.

2.4 Δικαιούχοι/εταίροι

Οι Δικαιούχοι είναι η βάση πληροφόρησης όσον αφορά την υλοποίηση των έργων, ως εκ τούτου, ο ρόλος τους θεωρείται ουσιώδης για την εξασφάλιση ικανοποιητικών και

αξιόπιστων δεδομένων στα οποία θα μπορούν να στηριχθούν οι εκάστοτε αξιολογήσεις. Ρόλος τους επομένως είναι:

1. Έγκαιρη και πλήρης καταγραφή δεδομένων των έργων που υλοποιούν
2. Διαφύλαξη των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τη διεξαγωγή των αξιολογήσεων
3. Απρόσκοπτη καθοδήγηση και πρόσβαση των αξιολογητών στα δεδομένα που θα ζητούνται κάθε φορά
4. Μέρος της αξιολόγησης από την πλευράς της υλοποίησης με σχετικές εισηγήσεις
5. Λήψη ενημέρωσης για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.

2.5 Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει βασικό ρόλο εντός του Σχεδίου, ενόψει και της ευθύνης και αρμοδιότητας που φέρει ως προς την διασφάλιση της υλοποίησης των υποχρεωτικών αξιολογήσεων που ορίζει το κανονιστικό πλαίσιο αλλά και ως προς την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των κρατών μελών. Πιο συγκεκριμένα, ο ρόλος τους περιλαμβάνει:

1. Μεθοδολογική στήριξη και βοήθεια στα κράτη μέλη
2. Σχόλια προς το Σχέδιο Αξιολόγησης δύο μήνες πριν την υποβολή του στις Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων
3. Παρακολούθηση εφαρμογής του Σχεδίου Αξιολόγησης
4. Εισήγηση για τυχόν αναθεώρηση του Σχεδίου, όπου κρίνεται ουσιώδες

3. Η Λειτουργία και Εφαρμογή του Σχεδίου Αξιολόγησης

Η επιτυχής εφαρμογή του Σχεδίου Αξιολόγησης είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον ικανοποιητικό σχεδιασμό και προετοιμασία των αξιολογήσεων καθώς και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους κατά τρόπο εποικοδομητικό ως προς την εφαρμογή των Προγραμμάτων.

Ως προς το θέμα του σχεδιασμού των αξιολογήσεων, ενόψει και του γεγονότος ότι η υλοποίηση των αξιολογήσεων αναμένεται να γίνει από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, είναι σημαντικό να υπάρχει καλός σχεδιασμός και ορθή εφαρμογή των διαδικασιών ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων όρων εντολής, ούτως ώστε να ληφθεί το καλύτερο δυνατό σε επίπεδο ποιότητας αποτέλεσμα.

3.1 Όροι Εντολής

Οι Όροι Εντολής προετοιμάζονται και εξειδικεύονται ανάλογα με το είδος κάθε αξιολόγησης (ενδιάμεση αξιολόγηση, αξιολόγηση επιπτώσεων) και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των παρεμβάσεων που αξιολογούνται. Η Διαχειριστική Αρχή είναι αρμόδια για την εξειδίκευση και δημοσίευση των όρων εντολής για κάθε μία από τις μελέτες αξιολόγησης που θα εκπονηθούν. Για την προετοιμασία των όρων εντολής θα λαμβάνεται υπόψη η καθοδήγηση

που παρέχεται από έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την προετοιμασία των αξιολογήσεων. Η ακρίβεια των όρων εντολής αποτελεί προϋπόθεση τόσο για την επιλογή των κατάλληλων αξιολογητών, μέσα από μία διαγωνιστική διαδικασία, όσο και για την ποιότητα των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

Ελάχιστα στοιχεία τα οποία θα περιλαμβάνονται στους Όρους Εντολής για κάθε μία αξιολόγηση αποτελούν τα εξής:

- Περιγραφή του πλαισίου εντός του οποίου χρειάζεται να γίνει η αξιολόγηση (οι λόγοι που την επιβάλλουν, ποιο είναι το εύρος που θα πρέπει να καλύπτει), οι στόχοι της αξιολόγησης καθώς και οι ομάδες στις οποίες απευθύνεται,
- Ειδικά ερωτήματα που θα πρέπει να απαντηθούν από πλευράς αξιολογητών ούτως ώστε να καλύψουν κάθε πτυχή του πλαισίου αξιολόγησης και να ληφθούν όλα τα απαραίτητα δεδομένα πληροφοριών (evaluation questions/ judgment criteria). Αυτά περιλαμβάνονται συνήθως στα κατευθυντήρια έγγραφα από μέρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
- Καθορισμός ή εισήγηση για συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση (π.χ. ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις, έρευνες, ανάλυση ειδικών πεδίων),
- Καθορισμός των αναμενόμενων παραδοτέων εντός συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων/φάσεων, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν ενδιάμεσων εκθέσεων ή αναφορών προόδου. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να ορίζονται σαφώς και οι προδιαγραφές που θα απαιτούνται για το βασικό παραδοτέο που είναι η τελική έκθεση αξιολόγησης μαζί με τις εισηγήσεις που θα προκύψουν (π.χ. βασικά κεφάλαια, έκταση αναφοράς, ενημέρωση των πηγών και στοιχείων που λήφθηκαν υπόψη, ανασκόπηση των ενεργειών που λήφθηκαν μέχρι την τελική σύνταξη της έκθεσης αξιολόγησης κτλ),
- Καθορισμός των διαθέσιμων μέσων/πόρων στη βάση των οποίων θα μπορούν να στηριχθούν οι αξιολογήσεις (π.χ. προηγούμενες έρευνες, δεδομένα από ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα, ετήσιες εκθέσεις αναφοράς, παρουσιάσεις/πρακτικά Επιτροπών Παρακολούθησης κ.ο.κ),
- Καθορισμός των μελών της ομάδας αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων προσόντων και βαθμός εμπειρίας που θα απαιτείται για να φέρουν εις πέρας με επιτυχία το αντικείμενο της αξιολόγησης,
- Καθορισμός του ρόλου της Αναθέτουσας Αρχής (π.χ. ρόλος ομάδας έργου, Συντονιστή σύμβασης), του Αναδόχου (ρόλος/καθήκοντα του κάθε μέλους της ομάδας έργου του Αναδόχου) αλλά και τυχόν οποιωνδήποτε άλλων φορέων χρειάζεται να συμμετάσχουν στο πλαίσιο της αξιολόγησης,
- Ο χώρος και χρόνος κατά τον οποίο μπορεί να εργάζονται οι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες ούτως ώστε να υπάρχει απρόσκοπτη συνεργασία με τους εμπλεκόμενους,

- Ενημέρωση για τα μέσα που θα τίθενται στη διάθεσή των αξιολογητών από πλευράς Αναθέτουσας ούτως ώστε να μπορεί να διευκολυνθεί το έργο τους (π.χ. διαθέσιμοι γραφειακοί χώροι, τυχόν ηλεκτρονικά μέσα),
- Ξεκάθαρη διαδικασία πληρωμών σε σχέση με τα παραδοτέα ή τις φάσεις υλοποίησης.

3.2 Διασφάλιση ποιότητας αξιολόγησης

Η ποιότητα της εφαρμογής του Σχεδίου Αξιολόγησης διασφαλίζεται από μια σειρά μέτρων τα οποία λαμβάνονται από τη Διαχειριστική Αρχή, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η ολοκλήρωση υψηλής ποιότητας αξιολογήσεων.

Βασικό μέτρο αποτελεί ο όσο το δυνατόν καλύτερος σχεδιασμός των όρων εντολής, όπως περιγράφονται στο 3.1. πιο πάνω, στη βάση των οποίων θα στηριχθούν τα παραδοτέα που θα ετοιμαστούν από τους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες -αξιολογητές.

Ένα άλλο σημαντικό σημείο για τη διασφάλιση της ποιότητας της αξιολόγησης είναι η ανεξαρτησία των αξιολογητών για την εξαγωγή αμερόληπτων συμπερασμάτων. Επίσης σημαντικά όμως είναι και τα κριτήρια για τα ελάχιστα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν τα άτομα της ομάδας έργου που θα αναλαμβάνει τις αξιολογήσεις, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα των παραδοτέων. Πιο συγκεκριμένα, βασικά απαιτούμενα κριτήρια είναι έχουν όλα τα μέλη της ομάδας έργου εμπειρία σε αξιολογήσεις και τουλάχιστον ένα άτομο της ομάδας να κατέχει επαγγελματική ή προηγούμενη εμπειρία στην αξιολόγηση συγχρηματοδοτούμενων έργων/ προγραμμάτων (σχεδιασμό/ διενέργεια/ επίβλεψη αξιολογήσεων) και να μπορεί να εφαρμόζει ποσοτικές και ποιοτικές διαδικασίες αξιολόγησης, να κατέχει πτυχίο ή δίπλωμα ή μεταπτυχιακό τίτλο στη στατιστική/μαθηματικά και, τέλος, να είναι μέλος σε ένα από τα Σώματα Επαγγελματιών Λογιστών τα οποία είναι εγκεκριμένα από τον Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου.

Για κάθε μελέτη αξιολόγησης ορίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή η Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής του Έργου. Η επιτροπή αυτή έχει ευθύνη για την πρόοδο υλοποίησης της αξιολόγησης, λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ του Αναδόχου και Αναθέτουσας Αρχής, φροντίζει για την εξασφάλιση όλων των απαραίτητων δεδομένων και στοιχείων, διευκολύνει την πρόσβαση σε πληροφορίες και Δικαιούχους ή άλλους φορείς από όπου θα χρειαστεί να αντληθεί πληροφόρηση ενώ διενεργεί έλεγχο των προσχεδίων των έργων μέσω υποβολής σχολίων. Παράλληλα, μπορεί να αποφασίζει περί ενδεχόμενου διακοπής της σύμβασης, σε περιπτώσεις όπου δημιουργούνται απρόβλεπτες συνθήκες ή σε περιπτώσεις υπαιτιότητας του Αναδόχου, επιβάλλοντας στη δεύτερη περίπτωση τις προβλεπόμενες από την εκάστοτε σύμβαση ποινικές ρήτρες.

3.3 Ενημέρωση για τα Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Η οποιαδήποτε αξιολόγηση για να έχει αξία και να επιτελεί τον σκοπό της θα πρέπει να κοινοποιείται στους εμπλεκόμενους φορείς για ενημέρωσή τους ενώ τα αποτελέσματά της,

συμπεριλαμβανομένων των εισηγήσεων, θα πρέπει να παρακολουθούνται κατά τρόπο συστηματικό. Ιδιαίτερα στο πλαίσιο των Ταμείων Εσωτερικών Υποθέσεων, οι βασικές ομάδες που πρέπει να λαμβάνουν ενημέρωση είναι οι εξής:

1. Οι **άμεσα εμπλεκόμενοι/επηρεαζόμενοι φορείς** (Διαχειριστική Αρχή, Δικαιούχοι ή άλλοι άμεσα επηρεαζόμενοι φορείς ή άλλοι φορείς που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων) οι οποίοι θα πρέπει να ενημερώνονται κατ' αρχήν, τουλάχιστον μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας αλλά και με ενημέρωση για πρόσβαση στα αποτελέσματα της αξιολόγησης μέσω της ιστοσελίδας της Διαχειριστικής Αρχής ενώ θα μπορεί να γίνει χρήση και συναντήσεων/επιστολών ούτως ώστε να υπάρχει άμεση ενημέρωση για τυχόν ενέργειες που θα πρέπει να ληφθούν από μέρους τους ως αποτέλεσμα έκαστης αξιολόγησης.
- Η **Επιτροπή Παρακολούθησης των Προγραμμάτων** η οποία θα ενημερώνεται μέσω των συνεδριάσεων ή των γραπτών διαδικασιών, για όλες τις αξιολογήσεις που διενεργούνται βάσει του Σχεδίου Αξιολόγησης, παράλληλα με την πρόσβαση στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής. Η Επιτροπή θα πρέπει να εγκρίνει τις αξιολογήσεις που είναι υποχρεωτικές από το κανονιστικό πλαίσιο ενώ θα μπορεί να εισηγηθεί, με βάση τα αποτελέσματα, νέες αξιολογήσεις ή ενέργειες. Στη συνέχεια, η Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει να επανέρχεται με ενημέρωση προς τις Επιτροπές Παρακολούθησης όσον αφορά την πρόοδο εφαρμογής των εν λόγω εισηγήσεων.
- Το **ευρύ κοινό**, το οποίο θα μπορεί να έχει πρόσβαση στις αξιολογήσεις μέσω της ιστοσελίδας της Διαχειριστικής Αρχής. Πέραν των πιο πάνω, δυνατόν να επιλεγεί να γίνει δημοσίευση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων στο ευρύ κοινό μέσω ευρύτερης εκστρατείας ενημέρωσης (π.χ. με συνδυασμό μέσων ενημέρωσης: κοινωνικά μέσα ενημέρωσης και τηλεόραση και διαλέξεις κτλ) στις περιπτώσεις που μπορεί να καταδεικνύονται στοιχεία που δείχνουν τον θετικό αντίκτυπο της συγχρηματοδότησης, των εποικοδομητικών παρεμβάσεων των Προγραμμάτων σε τομείς πολιτικών προτεραιοτήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας και όπου αλλού κριθεί αναγκαίο.
- Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** η οποία πρέπει να λαμβάνει την ενημέρωση για τις αξιολογήσεις που είναι υποχρεωτικές από το κανονιστικό πλαίσιο ενώ για οποιαδήποτε άλλη αξιολόγηση θα λαμβάνει ενημέρωση μέσω της συμμετοχής τους στις Επιτροπές Παρακολούθησης αλλά και της πρόσβασης στη ιστοσελίδα της Διαχειριστικής ή όποιο άλλο μέσο επιλεγεί.

Σημειώνεται ότι, για δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν η δημοσιοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριών περιορίζεται από τον νόμο, ιδίως για λόγους λειτουργίας ή ασφάλειας των εξωτερικών συνόρων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, της ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, ποινικών ερευνών ή της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τότε η δημοσίευση από πλευράς Διαχειριστικής Αρχής θα περιορίζεται κατά τρόπο που κρίνεται απαραίτητος.

4 Προγραμματισμένες Αξιολογήσεις

4.1 Περιγραφή Βασικών Στοιχείων

1) Ενδιάμεση Αξιολόγηση:

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του ΚΚΔ, στο πλαίσιο του TAME, TEA και ΜΔΣΘ, πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ενδιάμεση αξιολόγηση η οποία θα πρέπει να υποβληθεί προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έως τις 31 Μαρτίου 2024.

Στη βάση της καθοδήγησης από Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση (Webinar and Background note on Webinar 19 April 2023 on the key elements of the mid-term evaluation and evaluation plans) η αξιολόγηση θα δώσει έμφαση κυρίως σε διαδικασίες προγραμματισμού και υλοποίησης, καθότι πρέπει να γίνει πολύ νωρίς σε σχέση με το στάδιο υλοποίησης των Προγραμμάτων -τα δεδομένα υλοποίησης έργων σε αυτό το στάδιο είναι ελάχιστα.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης θα επανεξεταστεί το Πρόγραμμα λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία όπως περιγράφονται στην νομική βάση (βλ. παράγραφο 1.1). Η εν λόγω αξιολόγηση αναμένεται να αποτελεί παραδοτέου ενός ευρύτερου Διαγωνισμού, ο οποίος θα περιλαμβάνει, ως παραδοτέα τα εξής:

α) Φάση Α: ενδιάμεση αξιολόγηση 2021-2027 με προθεσμία υποβολής μέχρι 31.03.2024,

β) Φάση Β: την εκ των υστέρων αξιολόγηση της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, η οποία έχει προθεσμία υποβολής προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή από μέρους των κρατών μελών μέχρι τις 31.12.2024, και η οποία θα μπορεί να ανατροφοδοτήσει και σημεία της ενδιάμεσης αξιολόγησης για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

2) **Αξιολόγηση επιπτώσεων:** έως τις 30 Ιουνίου 2029 θα διενεργηθεί αξιολόγηση προκειμένου να αποτιμηθεί ο αντίκτυπος των Προγραμμάτων βάσει του άρθρου 44 (2), ΚΚΔ (ΕΕ 2021/1060). Η αξιολόγηση θα στηριχθεί ιδίως στις ετήσιες εκθέσεις επιδόσεων και τους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων που αφορούν τα Προγράμματα των Ταμείων, οποιαδήποτε άλλες εκθέσεις θα έχουν αποσταλεί προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και στη βάση οποιωνδήποτε άλλων αξιολογήσεων θα έχουν υλοποιηθεί μέχρι τότε.

3) **Capacity building of the European Funds Unit (EFU) of the Ministry of Interior for the management of Home Affairs European Funds** με χρηματοδότηση από το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (Technical Support Instrument -TSI) της ΓΔ Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Reform). Το συγκεκριμένο έργο προκύπτει μετά από επιλογή της αίτησης της Διαχειριστικής Αρχής που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της

Πρόσκλησης 2023 του TSI. Σε πρώτη φάση αναμένεται, με τη βοήθεια εξωτερικών εμπειρογνομώνων που έχουν επιλεγεί από τη DG Reform, να γίνει αξιολόγηση όλων των διαδικασιών που ακολουθεί η Διαχειριστική Αρχή στο πλαίσιο του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου, ούτως ώστε να εντοπιστούν τα δυνατά και αδύνατα σημεία του κύκλου εργασιών, ενώ στη συνέχεια αναμένεται να αναπτυχθεί ένα Σχέδιο Δράσης για βελτίωση των διαδικασιών και, παράλληλα, να ετοιμαστούν μεθοδολογικά εργαλεία και εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τόσο για το προσωπικό της Διαχειριστικής Αρχής αλλά και των Δικαιούχων/άλλων εταίρων, με στόχο την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση των ενωσιακών πόρων που αφορούν τη μετανάστευση, άσυλο, σύνορα και ασφάλεια.

4.2 Ενδεικτικός Συνοπτικός Πίνακας Αξιολογήσεων

A/A	Τίτλος	Χαρακτήρας	Κριτήρια Αξιολόγησης	Διάρκεια και προθεσμία υποβολής (ενδεικτικά)	Εκτιμώμενος Π/Υ €	Πεδίο	Διαδικασία
1	Ενδιάμεση Αξιολόγηση	Υποχρεωτική (ΚΚΔ ΕΕ 2021/1060, Άρθρο 44)	Ενδεικτικός κατάλογος από κεφ.1.2.2 στην καθοδήγηση από Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση (Background note on Webinar 19 April 2023 on the key elements of the mid-term evaluation and evaluation plans	Διάρκεια υλοποίησης: 2 μήνες Οριστική παραλαβή από ΔΑ έως 30/03/2024	22 000 (+ΦΠΑ) Τεχνική βοήθεια αναλογία Προγραμμάτων	Σύνολο Διαδικασιών Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου Αναθεώρηση Σχεδίου Αξιολόγησης	Συνοπτική Διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 90 (1) (γ) του Νόμου Ν.73(Ι)/2016 για υπηρεσίες μέχρι 80.000 ευρώ (+ΦΠΑ) <i>Περιλαμβάνεται στην ίδια Σύμβαση και το κόστος της αξιολόγησης για την εκ των υστέρων αξιολόγηση της περιόδου 2014-2020</i>

2	Αξιολόγηση Συνεπειών του Προγράμματος	Υποχρεωτική (ΚΚΔ ΕΕ 2021/1060, Άρθρο 44)		Διάρκεια υλοποίησης: 4 μήνες Οριστική παραλαβή από ΔΑ έως 25/05/2029	50 000 (+ΦΠΑ) Τεχνική βοήθεια αναλογία Προγραμμάτων	Σύνολο Προγραμμάτων TAME, ΜΔΣΘ TEA	Συνοπτική Διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 90 (1) (γ) του Νόμου Ν.73(Ι)/2016 για υπηρεσίες μέχρι 80 000 ευρώ (+ΦΠΑ)
3	Capacity building of the European Funds Unit (EFU) of the Ministry of Interior for the management of Home Affairs European Funds	Προαιρετική		Διάρκεια υλοποίησης: 18 μήνες	Γενική Διεύθυνση Μεταρρυθμίσεων (DG Reform) Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (Technical Support Instrument -TSI) 2023 300 000 (+ΦΠΑ)	Σύνολο Διαδικασιών Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου	Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων από Γενική Διεύθυνση Μεταρρυθμίσεων (αρχές Ιανουαρίου 2024)